

בעזה"ת

מגילת ספר

על

הלכות בשר בחלב ותערובות

כולל

בירורים ועיונים

בדברי רבותינו הראשונים והאחרונים

אשר מימיהם אנו שותים

ערוכים ע"פ סדר הסימנים והסעיפים

אשר בשו"ע קבועים

פניה"ק ירושלים תובכ"א

שנת תשס"ג לפ"ק

הקדמה

אברך את ד' אשר יעצני אף לילות יסרוני כליותי, אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני, עד אשר עזרני ד' ונשאני לבי לקרבה אל המלאכה לעשות אותה להוציא מגילת ספר על הלכות בשר בחלב ותערובות, ואודה ד' ככל לבב בסוד ישרים ועדה על אשר לא הסיר חסדו ממני וזיכני לברך על המוגמר.

חיבור זה הוא פרי לימודנו המשותף שלי ושל ידידי ורעי סגל חבורת אברכים מופלגים בתורה ובכל מידה נכונה אשר זמנים טובא עסקנו במקצוע גדול וחמור זה, והיו לי לחברים מקשיבים וגם רשמו את השיעורים, ומפי כתבם ערכתי לאחר זמן את הדברים על פי סדר הסימנים והסעיפים אשר בשו"ע.

קובע ברכה לעצמו ידידי ורעי הדגול מרבבה מבני עליה המועטים הרה"ג ר' דניאל יצחקי שליט"א אשר יחדיו טרחנו ועמלנו בברור הסוגיות, כתבונתו החודרת העמידני פעמים רבות על האמת ומינאי ומיניה חסתיים שמעתתא ויתקלס עילאה, ובטוב לבו סייע לי בהוצאת ספר זה לאור, זכרה לו זאת ד' לטובה.

כמו כן הנני להודות מקרב לב לנדיבי לב תמכין דאורייתא אשר על ידם מתאפשר קיומו של בית מדרשנו, ורצונם בהעלמת שמם זהו כבודם, ברך ד' חילם ופועל ידם תרצה.

★ ★ ★

צריך אדם להכיר טובה למקום שיש לו הנאה ממנו (ב"ר פ' וישלח), והנני להכיר טובה לביהכנ"ס חניכי הישיבות "מרום הרים" אשר משמש לנו כאכסניה של תורה, ברכה מיוחדת להרב יצחק מאיר רוטנברג שליט"א המוסר נפשו על מקדש מעט זה, לשיבת חפץ חיים אשר בין כתליה ישבתי שקט ושלו לערוך חבור זה, ולביהכנ"ס "חניכי הישיבות צא"י" אשר ברמות ג' קהילה קדושה מלאה חכמים וסופרים המנעימים זה לזה וזיכני ד' לשבת בתוכם, כולם אהובים כולם ברורים.

★ ★ ★

שפתי לא אכלא מלהודות למורי רבי המביאני לחיי העולם הבא מרן הגאון ר' שמואל אויערבאך שליט"א אשר זיכני ד' להתאבק בעפר רגליו מאז ימי הנעורים, נר לרגלי דבריו ואור לנתיבותי, ויהי רצון שנוכה ליהנות ממאור פניו וזיו תורתו לאורך ימים עד עמוד כהן לאורים ותומים.

ואציב בזה מצבת זכרון לזכרה הטהור של אשה גדולה הרבנית הצדקנית והחסודה מרת רחל אויערבאך ע"ה, אשר כאם נחשבה לי ולבני ביתי, ופרשת גדולתה חרוטה על לב תלמידי בעלה הגאון שליט"א, נלב"ע י"ד טבת תש"ן ת.נ.צ.ב.ה.

★ ★ ★

ברכה מיוחדת להורי הדגולים אשר רבוני וטפחוני ומשמשים עבורנו דוגמא לנועם המידות ואהבת הבריות, ולחמי היקר איש חיל ורב פעלים אשר עומד תמיד לימיננו, יאריך ד' שנותיהם בטוב ובנעימים.

ואציב בזה מצבת זכרון לחמותי מרת דבורה וולברשטיין ע"ה אשר נלב"ע ליל ש"ק פ' ויגש ט' טבת תשס"ג, אשה אצילת נפש ובעלת מידות זכות שומרת פיה ולשונה ואוהבת תורה, גם בשכבה על ערש דוי קודחת מחום והדיבור כבד עליה כשבאנו לבקרה לא שכחה להתענין בהוצאתו של ספר זה לאור, ת.נ.צ.ב.ה.

אחרון אחרון חביב, זוגתי נות ביתי עזרתי בחיים, תקצר היריעה מלהרבות בדברים, רק אברך מעומק הלב בקוצר אמרים, יהי רצון שנזכה יחדיו לאורך ימים, לרוב נחת דקדושה מכל הצאצאים, ולא ימוש ספר התורה הזה מפי זרענו לעולמים.

★ ★ ★

ואחתום בתפילה קצרה לנורא עלילה, רבות עשית אתה ד' אלוקי נפלאותיך ומחשבותיך אלינו אין ערוך אליך אגידה ואדברה עצמו מספר, לעשות רצונך אלוקי חפצתי ותורתך בתוך מעי, אתה ד' לא תכלא רחמיך ממני חסדך ואמתך תמיד יצרוני.

י"ז שבט תשס"ג

אוריאל הלוי איזנטל

תוכן הענינים

הלכות בשר בחלב

א	בשול בשר בחלב, מראית העין בכב"ח, ועניני מעמיד	סימן פ"ז:
יב	בענין העלאת בשר וגבינה על שולחן אחד	סימן פ"ח:
טז	בענין המתנה בין בשר לחלב	סימן פ"ט:
כ	בסוגיא דתתאה גבר והמסתעף, ובעניני מליחה	סימן צ"א:
לו	בסוגיא דטיפת חלב, בעניני חנ"ג אפשר לסוחטו ואיסור דבוק, בענין טיפת חלב שנפלה על דופן הקדירה מבחורץ, בדיני קלוח שנזחל, ובענין זיעה	סימן צ"ב:
סה	הכשר כלי שבלע היתר, ובענין כל יום נעשה געול לחבירו	סימן צ"ג:
סח	בענין חם מקצתו והמסתעף, בעניני תחיכת כף וחיתוך בסכין	סימן צ"ד:
פב	עניני נ"ט בר נ"ט, והדחת קערות של בשר עם קערות של חלב	סימן צ"ה:
צג	בדיני דבר חריף	סימן צ"ו:

הלכות תערובות

קה	בסוגיא דטעם כעיקר ובטול בשישים	סימן צ"ח:
קכט	מה מצטרף לבטל בשישים, ובדין אין מבטלין איסור לכתחילה	סימן צ"ט:
קמג	בעניני בריה	סימן ק':
קנב	בעניני חתיכה הראויה להתכבד	סימן ק"א:
קנט	בעניני דבר שיש לו מתירין	סימן ק"ב:
קעג	בעניני נותן טעם לפגם	סימן ק"ג:
קפה	בגדרי תערובת	סימן ק"ד:
קצא	התפשטות טעם האיסור על ידי כבישה בשול צליה ומליחה	סימן ק"ה:
רכח	בסוגיא דאפשר לסוחטו	סימן ק"ו:
רכט	בדין מערה דגים מהמחבת ונמצא בו דג טמא	סימן ק"ז:
רלב	בסוגיא דריחא מילתא	סימן ק"ח:
רלו	בדין יבש ביבש שנתערב	סימן ק"ט:
רמד	בענין ביטול בחמץ: בענין חמץ שהתבטל קודם הפסח אם חוזר וניעור בפסח	סימן ק"י:
רנא	לקט מתוך "מגילת ספר ענינים באו"ח וביו"ד" בענינים השייכים לספר	נספחים:

סעיף ה'

ל) המקור לזה שהצולה איסור שמן עם היתר בטל הוא בשישים כמו בכשול (לא) בשיטת הרא"ה שאין חלב המפפעע מתבטל בצלי לעולם (לב) בדין איסור שנגע בחתיכה ואין יודעים היכן נגע, וכגון חתיכת בשר שנגעו בה עם ידים שדבוק בהן גבינה ולא ניכר היכן נגעו או שנשפך חלב על שיש בשרי ולא יודעים היכן.

בענין פיטום (ג) חידושו של הטור שגם אם האיסור כחוש וחתיכת ההיתר שנצילית עמו שמנה האיסור מפפעע בכולה, הקושיות שיש על זה, ומה שכתב הפמ"ג בגדר פיטום ומיישב בזה הקושיות על הטור (ד) הקושיות שיש על דרכו של הפמ"ג, ודרכם של החו"ד והיד יהודה בדין פיטום (ה) היתר שמן הנוגע באיסור כחוש ויש בהיתר שישים כנגד האיסור הכחוש האם צריך שישים כנגד כל האיסור או שמספיק שישים כנגד הכדי נטילה שלו (ו) איסור שמן הנצלה בכלי כמה נבלע ממנו בכלי, ואיסור כחוש הנצלה בכלי כמה נבלע ממנו בכלי.

סעיף ז'

לז) בענין איסור הבלוע בחתיכה שאינו יוצא ללא רוטב, מחלוקת החו"ד והיד יהודה בביאור הלכה זו, ובדין חצובה הבלועה מבשר והניח עליה קדירת חלב ויש קצת רטיבות ביניהם (ח) בענין חתיכה שלא נמלחה האם הדם שבה נחשב כבלוע ואינו יוצא ללא רוטב, ובדין איסור הבלוע בכלי מדוע הוא אוסר את החתיכה הנוגעת בו גם ללא רוטב (ט) במחלוקת הט"ז והש"ך האם בשר שנאסר מחלב יש בכוחו לאסור גם כשאין החלב הולך עמו, ביאור שיטת הט"ז בזה, ובדין חתיכת בשר הנוגעת בגבינה כמה נאסר מהבשר לפי דעת הש"ך (מ) במחלוקת הראשונים בבלוע שמן אם מפפעע מחתיכה לחתיכה, ובישוב פסקי השו"ע בזה (מא) בענין רוטב רותח שנפל על חתיכה צוננת הבלועה מאיסור האם הרוטב נאסר (מב) בענין רוטב קר שנפל על גוש רותח הבלוע מאיסור האם הרוטב נאסר (מג) בענין איסור הבלוע בכלי שאוסר חתיכה הנוגעת בו גם ללא רוטב, הסבר הדין, ומהו השיעור שהחתיכה נאסרת, ובדין ב' חתיכות יבשות לגמרי הנוגעות זו בזו (מד) חתיכת היתר הנצילית עם חתיכת איסור ואוסרתה כדי נטילה האם חתיכת ההיתר מקבלת טעם מכל חתיכת האיסור או רק מהכדי נטילה הסמוך לה (מה) הניחו גבינה כחושה או איסור כחוש על פרוסה דקה וצלה זאת בתוך תבנית בתנור האם התבנית נאסרת כיון שהיא תוך כדי נטילה לאיסור, האם נאמר דבשיעור זה מפפעע הבלוע מחתיכה לחתיכה.

בעניני מליחה

סעיף ט'

מו) מליח הרי הוא כרותח דצלי, חילוקי הדינים שיש ביניהם.

בביאור דברי המחבר (מז) השיעור שמליחה אוסרת (מח) כמה חתיכת שנמלחו או נצלו עם חלב שמן האם מצטרפות ביחד לבטל את החלב בשישים, שיטות האחרונים בביאור פסקי המחבר בזה, והנפ"מ שיש בין השיטות השונות (מט) איך הדין כשידוע שהחלב נגע רק בחתיכה אחת ולא ידוע איזו היא, ביאור הדין לפי השיטות השונות שנתבארו באות הקודמת (נ) בביאור דברי המחבר שאם החלב נוגע בכמה חתיכות אם אין בכל אחת מהם שישים לבטל כולן אוסרות ומדוע לא נאמר שהיות ורק אחת יש בכוחה להאסר בטלה היא בשאר החתיכות המותרות (נא) חתיכת איסור שהתערבה בהיתר וניכרת בטעם ולא במראה האם נחשב לתערובת.

בביאור דעת הרמ"א (נב) ביאור הכרעת הרמ"א שבמליחה מצרפים את כל החתיכות לבטול בשישים בין בכחוש ובין בשמן, ואיך הדין בצלי (נג) הכרעת הרמ"א נסמכת על שיטת הראב"ה ששמן אינו מפפעע במליחה, מקומות נוספים שמצרפים את דעת הראב"ה להקל (נד) אופנים שיוצא משיטת הראב"ה חומרא, והאם צריך לחוש לדעתו גם לחומרא (נה) כשאין שישים בחתיכות כולן אוסרות, איך הדין באיסור כחוש הנוגע רק בחתיכה אחת והשאר נוגעות זו בזו (נו) בענין מצה שנתכפלה בתנור כמה צריך ליטול סביבות הכפל.

סעיף י'

נח) בענין איסור תפל הנוגע בהיתר מליח, ביאור דעת הר"ן בזה.

סימן ק"ו

בסוגיא דאפשר לסוחטו

סעיף א'

א) - ב) בדין חתיכת היתר שקבלה טעם איסור ונפלה לקדירה שיש בה שישים כנגד האיסור הבלוע בה וגם בחתיכה נתמעט עי"ז האיסור וכבר אינו מורגש טעמו, מה דין החתיכה מדאורייתא ומה דינה מדרבנן, ובמחלוקת הרשב"א והטור בזה (ג) למאי דקיימא לן חנ"ג גם בשאר איסורים האם יש נפ"מ במחלוקת הרשב"א והטור.